

Ikämiesten turistimatka

Kaksi seitsemääkymmentä lähestyvää ikämiestä on vyöttäytynyt raskaiden ahkioiden eteen Ange-lissa tarkoituksenaan taivaltaa kahdessa viikossa noin puolentoistasadan kilometrin päässä ole-vaan Galdotievaan. Heidät tienvarteen tuoneen taksin naiskuski heilauttaa kättään hyvästiksi. Kello on jo pitkällä iltapäivää ja edessä taivallettavana lähes kaksi peninkulmaa ensimmäiselle yö-asennolle Vaskojoen autiotupaan. Alku näyttää lupaavalta, tienpohjalla on hyvä kelkkaura ja melko tuoreet suksen ja ahkion jäljet. Kairassa on ollut liikkeellä muitakin.

Nollasta pakastumaan päin olevassa kelissä suksi luistaa hyvin ja ahkio tulee kevyesti perässä. Muutaman kilometrin hiihdettyämme aikaisemmat ahkion vetäjät ovat poikenneet oikealle umpi-hankeen, mutta latu jatkuu tien suuntaisena. Kelkan jälki heikkenee ja hieman myöhemmin ladun alla on enää vanha, jo osittain lumen peittämä kelkan jälki. Hyvä siinäkin on hiihdellä. Kun alkaa olla aika jättää tie ja suunnata Vaskojoelle, latu kääntyy jyrkähkön tönkäreeseen alla umpihankeen – ilmeisesti rinkaselkähiittäjät ovat halunneet oikaista alakautta joelle. Mekin haluamme välttää ylämäen ja käännyimme umpihankiladulle. Ahkion veto käy työlääksi valmiista ladusta huolimatta. Noin sadan metrin jälkeen latu sukeltaa risuksoon. Hanki upottaa entistä pahemmin ja latu sukeltaa kiemurtelemaan risuksoon. Hankala olisi kulkea risukossa ahkioiden kanssa, joten suksit ympäri ja takaisin kovalle pohjalle, jospa siellä olisi ylämäen jälkeen helpompaa. On siellä. Mäen päällä kelkan jälki kääntyy kohti Vaskojokea ja edessä on parin sadan metrin huima lasku jokirantaan. Kannatti hilata loijjakka mäen päälle.

Joen uomassa latu ja kelkan jälki menevät kohti Vaskojoen autiotupaa poiketen aika ajoin sulien kohdalla maan kamaralle. Matka taittuu kohtalaisen joutuisasti, mutta ehtii tulla jo pimeä ennen kuin saavumme autiotuvalle. Viimeinen ponnistus tuvalle on työläs. Kelkan jälki nousee ylös jyrkähköstä kohden ja helpompaa reittiä noudatteleva heikosti erottuva ahkion jälki on jo lähes um-messa. Pienen kinkaman joudun vetämään ahkiota hangessa kahlaten, kun suksista loppui pito. Vaellustoveri tulee tuvalle kymmenkunta minuuttia myöhemmin laittamaan suksiin nousukarvat, joiden avulla hän saa raahatuksi taakkansa loppumatkan suksit jalassa.

Tuvan vieraskirjassa merkintöjä oli niukahkosti - alkuvuonna tuvalla on vain neljä merkintää, joista kaksi on saman porukan pääsiäispyhinä tekemän reissun jäljiltä. Maaliskuussa hollantilaisparis-kunta ei ole löytänyt tupaa pimeässä ja yöpynyt teltassa! Pakkasta on ollut kolmisenkymmentä as-tetta ja toisella märät jalkineet pudottuaan avoveteen. Olivat olleet kovasti iloisia seuraavana aa-muna nähdessään tuvan kolmenkymmenen metrin päässä teltastaan!

Vasta puolen yön tietämissä pääsen kaivautumaan makuupussiin. Nukahdan lähes välittömästi, sille edellisyönä jäi hieman univelkaa saatuaani nukutuksi vain pari tuntia. Keskiviikkoamuna he-rään kuuden tietämissä virkeänä. Aurinko paistaa ja pakkasta on kolmisen astetta – oivallinen vael-lussää. Hanki kantaa kohtalaisesti avoimella jängällä ja sen jälkeen yhytämme oikeaan suuntaan vievän kelkan jäljen. Matka taittuu hyvin ja ylitän Postijoen jääden ylityksen jälkeen odottelemaan kaverin onnistumista ylityksessä. Onneksi jään, sillä ei meidän pitänyt ylittää jokea. Jälleen kerran tiukka käänös tulojäljille. Oikeaan suuntaan on vain koskematon hanki, 'pääsemme' kokeilemaan ahkion vetoa umpihangessa. Ei ole enää kevyttä puuhaa. Jatkaessamme on sekä upottavaa umpi-hankeä että kelkan tekemää uraa. Kellon viisareiden ollessa jo sellaisessa asennossa, että on aika harkita yöasennon paikkaa, on jälleen edessä umpihankiosuus. Päätämme pystyttää kotamme

juuri tähän, sillä saamme raikasta vettä viereisestä purosta. Lumen rakenne on ryynimäinen eikä poljettu pohja meinaa kovettua millään ja siksipä asennon pystytys vie aikaa niin, että alkaa jo hämärtää päästessämme muuttamaan kotaan ja päivällisen tekoon. Nukkumatin valtakuntaan pääsemme yhdentoista tietämissä.

Yöllä on satanut hieman lunta ja taivas on pilvessä. Pakkasta on ulkona viitisen astetta, sisällä aste pari. Yöllä minua valvotti krampannut jalka, minkä vuoksi nukkuma-asennon vaihto ei oikein onnistunut.

Etenimme eilen vain seitsemisen kilometriä suunnitellun kymmenen sijasta ja alkaa tuntua todennäköiseltä, ettemme näissä olosuhteissa pääse suunnitellussa ajassa Galdotievaan saakka. Päättämme tehdä uuden suunnitelman Postijoelatvalla. - Heti alkutuimaan edessä on taaperrusta syvässä umpihangessa, mutta pelastava kelkan jälki näkyy jo. Sitä herkkua ei kuitenkaan kestä kauaa, sillä jälleen kelkka on kurvannut suojuotilta sivuun ja olisi jatkettava umpihangessa. Nyt toveri toteaa kysyvään sävyyn, onko tässä mitään järkeä! Minusta tuntuu samalta ja hetken asiaa tatrottuamme teemme ikävän päätöksen – ahkiot ympäri ja tulojälkiä takaisin kohti Angeliä. Valmiilla jäljellä ja myötätuulella matka taittuu nyt fyysisesti kevyesti, mutta kyllähän vaelluksen keskeyttäminen on henkisesti ikävää. Vaihtoehtona Angeliin paluulle olisi ollut vähintään neljän-viiden päivän tarpominen upottavassa hangessa, olisimmepa lopettaneet retkemme minne tahansa. Vaihtoehtoinahan olisivat olleet jatkaa Postijoelatvalta joko Kalmankaltioon tai Morgamin kultalan kautta Njurgulahteen.

Vaskojoelle saavumme hyvissä ajoin. Perjantain pidämme tuvalla luppoo ja se osui nappiin, sillä lähes koko päivän satelee lunta ja lämpötila on hieman nollan yläpuolella. Käyn tutkimassa, erotuuko tulojälkemme lumisateen ja tuulen jäljiltä. Heikosti erottuu ja sukset alkavat takaltaa - ei olisi herkkua vetää ahkiota sellaisessa kelissä. Yhteydet ulkomaailmaan toimivat ja selviää, että sopivin paluukyyti Rovaniemelle lähtee Inarista hieman puolen päivän jälkeen. Sen mukaisesti teemme suunnitelman: hiihdellään lauantaina mahdollisimman lähelle Angelin tietä ja tilataan taksi hakemaan meidät sopivaan aikaan. Niin teemme.

Lauantaiaamuna pakkasta on kymmenisen astetta, aurinko paistaa ja on aivan tyyntä. Tulojälkemme erottuu loppujen lopuksi kohtalaisen hyvin. Puolen päivän tietämissä on lämmennyt sen verran, että lumi meinaa tarttua niin suksien kuin ahkionkin pohjaan ja sen vetäminen käy rasakaaksi pohjaan muodostuneen jään vuoksi. Siklaan pohjan puhtaaksi ja jo vain ahkio tulee jälleen nöyrästi perässä. Vielä toisenkin kerran temppu on toistettava, mutta sitten lumi kostuu auringon paisteesta ja matkan teko sujuu hyvissä olosuhteissa.

Angelin tietä lähestyessämme vastaan tulee Vaskojoen vuokrakämppään menossa oleva pariskunta. Heitä ilahduttaa tieto, että perille saakka on valmis jälki. Vaikka kello on jo kuuden tietämissä, he aikovat olla perillä kymmeneen mennessä. Emme muista varoittaa heitä kahdesta määrästä kohdasta, mutta kait he huomaavat sen itsekin.

Pystytämme kotamme tien varteen. Täällä lumen rakenne on niin hyvä, että poljettu pohja kovettuu tunnissa. Yöllä pakkasen kiristyy yli 15 asteen, mutta hyvin tarkenemme majoitteessamme. Aamullakin pakkasta on vielä reilusti yli kymmenen astetta, mutta muutamassa tunnissa auringon lämmössä on jo plus-asteita.

Taksi-Päivi saapuu sovittuna aikana. Inarissa meillä on hyvin aikaa käydä pikkuostoksilla Kuukkeli-Inarissa. Bussin kuljettaja aprikoi, mahtuvatkohan meidän, Ivalosta tulevat seitsemän ja Kiilopäältä tuleva yksi ahkio auton tavaratilaan. Ainakin meidän ahkiomme mahtuvat!

Ivalosta bussiin nousee yhdeksän Tunturiladun Kavtsin jäsentä. He ovat olleet kahdeksan päivää kairassa välillä Menesjärvi-Ivalo. Eivät hekään ole voineet toteuttaa suunnittelemaansa reittiä, mutta sopivasti oli löytynyt oikeaan suuntaan vieviä kelkan jälkiä. Eivät kehuneet mukavaksi useiden kilometrien mittaista järven selän ylitystä kelkkareitillä.

Ei ole koskaan mukavaa palata vaellukselta niin sanotusti maitojunalla kotiin, mutta ei minulle jäänyt huono mieli päätöksestämme kääntyä tulojäljelle. Olimme kahdeksan vuotta sitten samoilla seuduilla ja osittain olosuhteetkin olivat silloin hyvin samankaltaiset – kahlasimme syvässä lumessa useana päivänä, mutta ei silloin tullut edes mieleen muuttaa suunnitelmia ja varsin hyvin jaksomme. Ikäkö on jättänyt jälkensä jaksamiseen vai sairastelut!

Turistimatkaksi jäi tämä Rajalta rajalle -aiottu osuus Angelista Galdotievaan. Ainakin välille Angeli – Kalmankaltio on tehtävä uusi suunnitelma tai hyväksyttävä korvattavaksi tämä etappi muutama vuosi sitten tehdyllä syysvaelluksella Angelista Näkkälään. Aika näyttää.

Pekka